

Szerkesztőségi levél

Megszűnt egy idejétmúlt szervezet. Vannak, akik örülnek ennek, és vannak, akiket megdöbbsent a hír. Ők azok, akik még Kulin György búvikörében kezdték az amatőrködést, távcsőkészítést a 60-as, 70-es években, vagy még korábban. Napjaink "pályakezdő" amatőrei nem ismerik azokat az időket, amikor még 3-400-an vettek részt egy-egy CSBK-találkozón, így téve az amatőr-csillagászat ünnepévé ezeket az eseményeket. Persze olcsóbb világ volt akkoriban, az egyetlen hétvégére tervezett találkozók részvételi díja még nem 1500 Ft-nál kezdődött, s az utazás is kevesebbe került. Pedig nem volt jobb az amatőr-csillagászat helyzete akkoriban, sőt! Csillagászati könyveket még a mainál is ritkábban adtak ki, a Föld és Ég, a Meteor kéthavonta jelentek meg, ám — különösen a hetvenes évek közepétől — számtalan szakkör, észlelőcsoport tájékoztatója látott napvilágot, igaz, többnyire szerény kivitelben. A távcsőépítés terén sem volt a helyzet rózsásabb — jobb minőségű optikák csak a hetvenes évek végétől kerültek be az országba nagyobb tömegben. Egy dologban azonban nem volt hiány: a lelkesedésben — ez az, amit a nagy CSBK-találkozók mindenki tapasztalhatott.

A hanyatláshoz sok minden hozzájárult. A főbűnös az 1976-os decentralizálás, ez a "felülről jött" elhibázott intézkedés. Azóta lehetetlen egy egységes nyilvántartást vezetni a tagokról. Az aktív tagságot nyilvántartani szinte képtelenség, annál is inkább, mivel a CSBK-tagság egyetlen feltétele — a Föld és Ég előfizetése — nem ellenőrizhető, a címlista gyakorlatilag hozzáférhetetlen.

Hogy a CSBK-t elparentáló rendkívüli találkozó mekkora érdeklődést váltott ki, jól jelzi, hogy a döntő pillanatokban alig több mint 60-an búslakodtak a széksorokban — azaz a vezetőség létszámának alig több mint duplája. Ennyi érdeklődőt egy jól időzített MMTÉH-találkozó is vonz, a Meteor '89 tábor pedig 100-nál is többen vettek részt — igaz, a program is merőben más volt.

Vajon mi lehet az oka annak, hogy egyre kisebb számban látogatták a CSBK országos találkozóit? Az emelkedő árak mellett talán az is, hogy ezek az összejövetelek egyre inkább ismeretterjesztés-centrikussá váltak. Az észlelőket, távcsőépítőket pedig nem elsősorban a — valójában — nagyközönségnek célzott programok vonzzák, hanem az olyanok, melyek amatőr témákkal foglalkoznak (távcsőépítés, megfigyelések, egyszerűen más amatőrök tevékenysége). Az igazsághoz tartozik, hogy voltak ilyen programok is a CSBK-találkozók, de nem a kellő arányban.

Vértés Ernő, mozgalmunk egyik fáradhatatlan szervezője, július végén körkérdezt intézett Vas megye CSBK-tagjaihoz. Az alább olvasható — levelezőlapra nyomtatott — kérdésekre érkezett válaszokból kitűnt, hogy a tagok háromnegyede a CSBK megszűnésére szavaz. Csak egyharmaduk kíván kapcsolatba lépni a szerveződd helyi egyesülettel, és csak néhányan kívántak országos csillagászati szervezethez tartozni. Leszámítva néhány jól működő megyei CSBK-t, valószínűleg ilyen lehet az országos kép is. Példa értékű Vértés Ernő kezdeményezése; ahol lehet, érdemes megismételni. Persze ott, ahol évek óta nincs megyei ügyintéző, vagy ahol a TIT megyei titkára megszüntette a CSBK-t, szükségtelen elvégezni a közvélemény-kutatást, meg aztán: ugyan, ki végezné el?

Az egykori lelkesedés azonban ma is él, legtisztábban az észlelő amatőrökben. És ez nem véletlen, hiszen ők rendelkeznek a legjobban szervezett "infrastruktúrával". Hálózatok, kiadványok irányítják a hazai észlelőmun-

kát. Az észlelők között a leggyorsabb az információáramlás, ők azok, akik "a világ végére" is képesek elzarándokolni egy jelenség megfigyelése végett. Magyarul: jól behatárolható érdeklődési körük van, tudják, mit akarnak — ezért is hallatják hangjukat olyan határozottan.

1. Javasolom, hogy a CSBK megyei szervezet változatlan formában maradjon fenn. ☐
2. Javasolom, hogy a CSBK megyei szervezet szűnjön meg és funkcióját más szervezet vegye át. ☐
.
- a CSBK megyei szervezet megszűnése esetén tagja kívánok lenni a /Vas megyei szervezésű/ Gothard AmatőrCsillagászati Egyesületnek. ☐
- a CSBK megyei szervezet megszűnése esetén tagja kívánok lenni az /országos szervezésű/ Magyar Csillagászati Egyesületnek. ☐
- a jövőben semmilyen amatőr csillagászati szervezetnek nem kívánok tagja lenni. ☐
..... aldírd

Épp az észlelők voltak azok, akik az 1980-as szolnoki találkozón megpróbálkoztak a — már akkor a kifulladás jeleit magán hordozó — CSEK "megreformálásával". Mára kitűnt, hogy nem sok sikerrel, bár akkoriban komoly eredménynek számított, hogy a Meteor havilappá válhatott.

Pár évvel később a vezetőség egy csillagászati alapot hozott létre az aktív tagok bőkezűbb jutalmazására, majd létrejött a pártoló tagság intézménye, melyhez — egyéb híján — a Meteor előfizetését társítottuk. Mára voltaképpen csak a Meteor előfizetését vállaló pártoló tagok köre maradt a CSEK országos hálózatából. Ez a 800 amatőr jelenti azt a bizonyos "kemény magot". A Meteor előfizetése ma már évi 400 Ft-ot jelent (1982-ben mindössze 60 Ft-ba "kerültünk", a maihoz hasonló oldalszám mellett), érthető, hogy viszonylag kevesen vállalják ezt az anyagi terhet.

A jelek szerint olvasóink egyetértenek törekvéseinkkel: míg 4-5 éve 500 körüli volt az előfizetők (=CSEK-pártoló tagok) száma, ma már meghaladtuk a 800-at. Szerencsére nem csak az előfizetési díj emelkedett közben, hanem a megfigyelőkédv is (l. az észlelőlistákat) — számunkra végső soron ez jelenti a csillagászokdás értelmét. A CSEK országos hálózata ugyan megszűnt, azonban a Meteort minden körülmények között meg kívánjuk jelentetni.

Mi maradt hát a CSBK-ból? Először is megmaradnak a legjobban működő megyei szervezetek, aztán a kisebb-nagyobb helyi csoportok, szakkörök, egyesületek, melyek mind-mind a CSBK talajából nőttek ki. Megmarad a Meteor, mellyel — mint eddig is — az észlelő amatőrök és a távcsőkészítők táborát kívánjuk szolgálni. Az idén újjáalakult Magyar Csillagászati Egyesület szervezőinek ténykedése garancia arra, hogy a mozgalom szelleme tovább éljen. Szeretnénk egyesületünkben összefogni mindenkit, aki valamilyen módon tenni akar csillagászati kultúránkért, akár ismereteinek továbbadásával, megfigyelések végzésével, akár csak "egyszerű" érdeklődőként. Az MCSE a baráti kör mozgalom jogutódjának tekinti magát, s szeretettel várjuk minden csillagászat iránt érdeklődő amatőr barátunkat!